

NR 72/2015

**OPINIE O TRANSATLANTYCKIM
PARTNERSTWIE HANDLOWYM
I INWESTYCYJNYM**

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 9 stycznia 2015 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

- ▶ Większość Polaków (57%) uważa, że coraz ściślejsze zależności i powiązania gospodarcze są zjawiskiem pozytywnym. Krytyczny stosunek do globalizacji ma 15% ankietowanych. Jedna szóstka (17%) wstrzymuje się od ocen i wyraża przekonanie, że zjawisko to nie jest ani pozytywne, ani negatywne. W ciągu ostatnich kilkunastu lat stosunek do globalizacji stał się bardziej przychylny – przybyło jej zwolenników (o 8 punktów procentowych w stosunku do listopada 2003 roku), a ubyło przeciwników (o 4 punkty).

- ▶ Zdecydowana większość Polaków popiera działania zmierzające do pogłębiania relacji handlowych i inwestycyjnych między Unią Europejską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki: ułatwienia w wymianie handlowej i stopniowe znoszenie ceł (po 75%) oraz likwidację barier dotyczących inwestycji unijnych w USA i amerykańskich w UE (73%).

- ▶ W ocenie społecznej na wejściu w życie umowy ułatwiającej handel i wzajemne inwestycje między Unią Europejską a Stanami Zjednoczonymi skorzystają obie strony. Ponad trzy czwarte badanych (77%) spodziewa się, że TTIP będzie korzystne dla USA, niewiele mniej (71%) przewiduje, że beneficjentem umowy będzie Unia Europejska jako całość.

Od 2013 roku rząd Stanów Zjednoczonych Ameryki i Komisja Europejska negocjują Transatlantyckie Partnerstwo w dziedzinie Handlu i Inwestycji (TTIP – Transatlantic Trade and Investment Partnership). Zakłada ono utworzenie strefy wolnego handlu między USA i Unią Europejską. Zgodnie z założeniem, wzmocnienie gospodarczych relacji transatlantyckich ma stymulować wzrost gospodarczy oraz powstawanie nowych miejsc pracy. Zwolennicy TTIP przekonują, że wejście w życie porozumienia przyniesie korzyści zarówno Stanom Zjednoczonym, jak i krajom Unii Europejskiej. Skutki umowy dla poszczególnych państw członkowskich UE będą zróżnicowane w zależności od struktury ich gospodarek, wielkości i struktury eksportu oraz ogólnie powiązań handlowych ze Stanami Zjednoczonymi. Przeciwnicy TTIP obawiają się wzmocnienia negatywnych efektów globalizacji i twierdzą, że jego beneficjentami będą głównie wielkie koncerny międzynarodowe. W tym kontekście niepokój budzi przede wszystkim ewentualne włączenie do TTIP kwestii ochrony inwestycji i mechanizmu ISDS (mechanizmu rozstrzygania sporów na linii inwestor – państwo).

TTIP wywołuje protesty społeczne w wielu krajach. Niepokój mógł początkowo wzmacniać niedostatek transparentności negocjacji i niewiedza o stanie uzgodnień. Jak jednak wynika z badań Eurobarometru przeprowadzonych jesienią ubiegłego roku, większość obywateli Unii Europejskiej (58%) popiera podpisanie TTIP. Przeciwnicy przeważają w Austrii (53% wobec 39% zwolenników), w Niemczech (41% wobec 39%) i Luksemburgu (43% wobec 40%). W Polsce poparcie jest wyższe niż przeciętnie (73% zwolenników, 11% przeciwników)¹.

O kwestie dotyczące globalizacji gospodarczej, rozwoju handlu i inwestycji między Unią Europejską a Stanami Zjednoczonymi zapytaliśmy w kwietniowym badaniu².

¹ Standardowy Eurobarometr 82, jesień 2014, dostępny na stronie http://ec.europa.eu/publicopinion/archives/eb/eb82/eb82_en.htm

² Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (299) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganą komputerowo (CAPI) w dniach 16–22 kwietnia 2015 roku na liczącej 1027 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

POPARCIE DLA CZŁONKOSTWA W UE

Utrzymuje się bardzo wysokie poparcie społeczne dla członkostwa naszego kraju w Unii Europejskiej. Do zwolenników obecności Polski w UE zalicza się 84% badanych. Przeciwny przynależności naszego kraju do Unii jest co dziesiąty ankietowany.

Tabela 1

Stosunek do członkostwa Polski w UE	Wskazania respondentów według terminów badań																	
	2010	2011	2012			2013				2014						2015		
	IV	IV	I	VII	XII	II	IV	V	XI	I	II	III	IV	V	VI	IX	X	IV
w procentach																		
Zwolennicy	86	83	81	77	81	78	73	72	81	83	82	89	86	82	84	85	84	84
Przeciwnicy	9	11	12	14	15	15	19	21	12	11	12	7	9	12	10	10	11	10
Niezdecydowani	5	6	7	9	4	7	8	7	7	6	6	4	4	6	6	5	5	6

Zwolennicy członkostwa Polski w UE dominują we wszystkich grupach społeczno-demograficznych oraz w elektoratach partii politycznych cieszących się największym poparciem społecznym. Także wśród sympatyków partii KORWiN przewagę mają zwolennicy przynależności Polski do Unii Europejskiej.

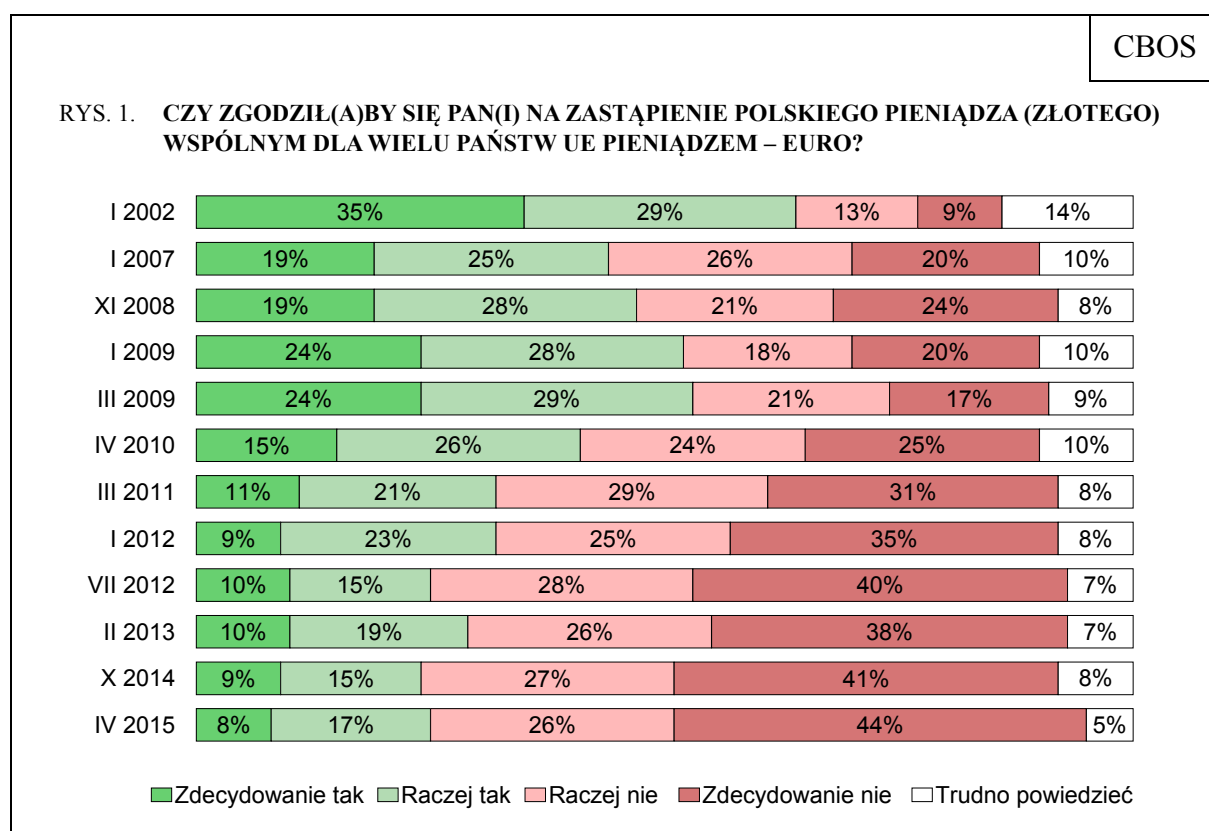
Tabela 2

Potencjalne elektoraty partyjne	Stosunek do członkostwa Polski w UE		
	zwolennicy	przeciwnicy	niezdecydowani
	w procentach		
PO	98	1	1
SLD	94	2	4
PSL	90	8	2
PiS (wraz z Polską Razem, Solidarną Polską i Prawicą Rzeczypospolitej)	77	13	10
KORWiN	53	37	10

STOSUNEK DO WPROWADZENIA EURO W POLSCE

Nie maleje niechęć do wprowadzenia w Polsce euro – odsetek przeciwników jest najwyższy z dotychczas notowanych. Sprzeciw wobec przyjęcia przez nasz kraj wspólnej europejskiej waluty deklaruje 70% dorosłych Polaków. Za wprowadzeniem euro opowiada się jedna czwarta (25%). Co ciekawe, sprzeciw wobec przyjęcia euro jest nie tylko częstszy, ale także bardziej kategorycznie wyrażany niż akceptacja (odpowiedzi *zdecydowanie nie* są częstsze niż *raczej nie*, podczas gdy w przypadku deklaracji aprobaty jest odwrotnie).

Największe poparcie dla zastąpienia złotego przez euro (sięgające 64%) odnotowaliśmy w styczniu 2002 roku, przed akcesją Polski do UE. Już po wejściu do Unii akceptacja przystąpienia naszego kraju do strefy euro osłabła. W latach 2007–2008 odsetki zwolenników i przeciwników przyjęcia europejskiej waluty były zbliżone. W pierwszym kwartale 2009 roku, po przystąpieniu Słowacji do strefy euro i w okresie dyskusji nad możliwością i zasadnością szybkiego przyjęcia euro przez Polskę, poparcie dla wprowadzenia wspólnej waluty ponownie zwiększyło się do 52%–53%. W kolejnych latach, kiedy znane już były problemy finansowe Grecji, a potem innych państw europejskich, akceptacja wprowadzenia euro w naszym kraju osłabła.

Negatywny stosunek do przyjęcia euro jest powszechny wśród przeciwników członkostwa Polski w UE (99%) i bardzo rozpowszechniony wśród jego zwolenników (67%).

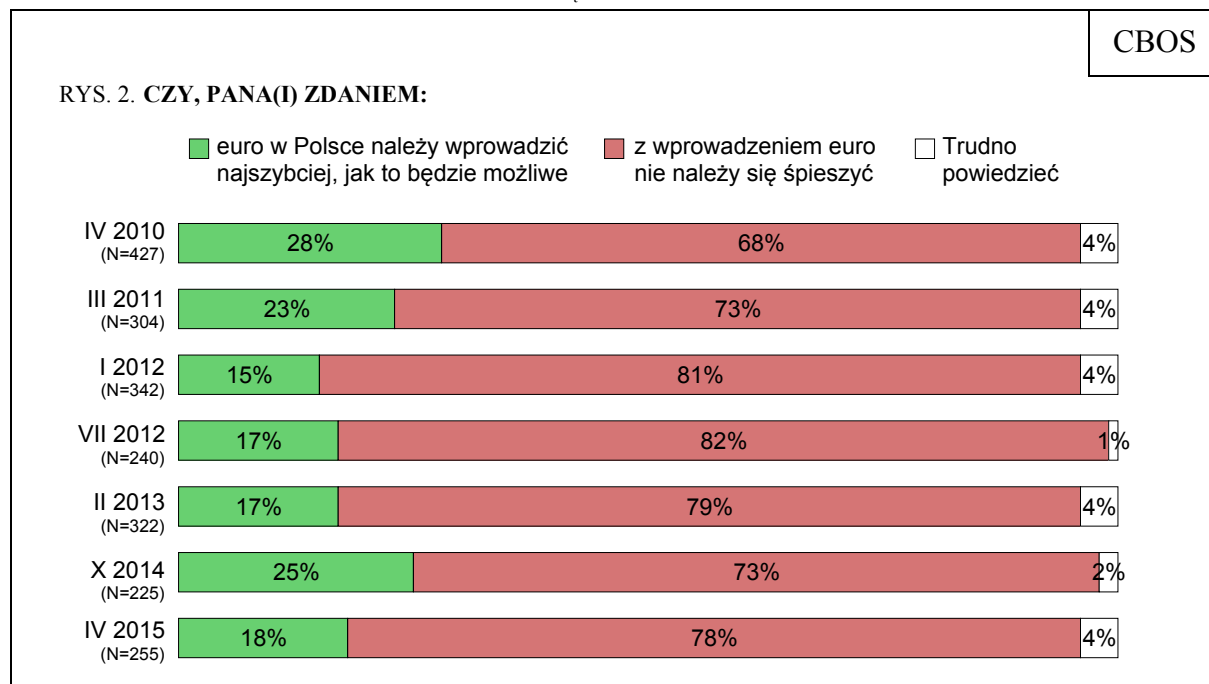
Sprzeciw wobec przystąpienia naszego kraju do strefy euro przeważa we wszystkich analizowanych kategoriach społeczno-demograficznych. Stosunkowo najwięcej zwolenników wspólnej europejskiej waluty jest wśród mieszkańców miast liczących ponad 500 tys. ludności (44%) oraz osób najlepiej sytuowanych i wykształconych (45% wśród badanych o miesięcznych dochodach *per capita* 2000 zł i więcej, 34% wśród respondentów

z wyższym wykształceniem). W grupach społeczno-zawodowych są to najczęściej: kadra kierownicza i specjaliści (38%) oraz właściciele firm (39%).

Zwolennikami przyjęcia przez Polskę euro nieco częściej są badani deklarujący lewicowe poglądy polityczne (34%) niż identyfikujący się z prawicą (24%). W elektoratach partyjnych wprowadzenie wspólnej waluty stosunkowo najczęściej popierają sympatycy PO (45%) oraz SLD (41%).

Zdecydowana większość osób przekonanych o zasadności przyjęcia wspólnej europejskiej waluty sądzi, że nie należy się z tym spieszyć. Tego zdania jest ponad trzy czwarte zwolenników przyjęcia euro (78%). Za możliwie najszybszym jego wprowadzeniem w Polsce opowiada się tylko niespełna jedna piąta popierających tę decyzję (18%).

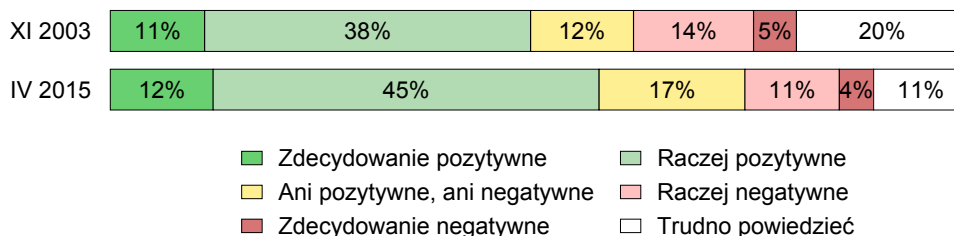
ODPOWIEDZI OSÓB ZGADZAJĄCYCH SIĘ NA ZASTĄPIENIE ZŁOTEGO WSPÓLNYM DLA WIELU PAŃSTW UE
PIENIĄDZEM – EURO

STOSUNEK DO GLOBALIZACJI

Przygotowywana umowa TTIP jest elementem pogłębiającej się globalizacji gospodarki. Większość Polaków (57%) uważa, że coraz ściślejsze zależności i powiązania gospodarcze są zjawiskiem pozytywnym. Krytyczny stosunek do globalizacji ma 15% badanych. Jedna szóstka (17%) wstrzymuje się od ocen i wyraża przekonanie, że zjawisko to nie jest ani pozytywne, ani negatywne. W ciągu ostatnich kilkunastu lat stosunek do globalizacji stał się bardziej przychylny – przybyło jej zwolenników, a ubyło przeciwników.

RYS. 3. GOSPODARKI RÓŻNYCH KRAJÓW SĄ CORAZ BARDZIEJ POWIĄZANE ZE SOBĄ, ZALEŻNE OD SIEBIE. ISTNIEJE DUŻO MIĘDZYNARODOWYCH FIRM DZIAŁAJĄCYCH W WIELU KRAJACH, A GOSPODARKA ROZWIJA SIĘ SWOBODNIE PONAD GRANICAMI PAŃSTW. CZY, PANA(I) ZDANIEM, JEST TO ZJAWISKO POZYTYWNE CZY TEŻ NEGATYWNE?

Stosunek do globalizacji gospodarki wyraźnie wiąże się z nastawieniem do członkostwa Polski w UE. Większość zwolenników obecności naszego kraju w Unii pozytywnie ocenia pogłębianie się powiązań gospodarczych między poszczególnymi państwami oraz swobodny przepływ kapitału. Opinie przeciwników członkostwa Polski w UE są podzielone. Wprawdzie 36% z nich negatywnie ocenia proces globalizacji gospodarczej, ale niewiele mniej (31%) uważa, że jest to zjawisko pozytywne. Ich niechęć do członkostwa Polski w UE wynika więc nie z odrzucenia gospodarczego wymiaru integracji europejskiej, ale z innych przyczyn, np. z postrzeganej jako zbyt daleko idąca integracji politycznej.

Tabela 3

Stosunek do członkostwa Polski w UE	Gospodarki różnych krajów są coraz bardziej powiązane ze sobą, zależne od siebie. Istnieje dużo międzynarodowych firm działających w wielu krajach, a gospodarka rozwija się swobodnie ponad granicami państw. Czy, Pana(i) zdaniem, jest to zjawisko pozytywne czy też negatywne?			
	Pozytywne	Ani pozytywne, ani negatywne	Negatywne	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Zwolennicy	62	17	12	9
Przeciwnicy	31	20	36	13
Niezdecydowani	22	25	13	40

Nastawienie do globalizacji gospodarki istotnie różnicuje wykształcenie, a w dalszej kolejności sytuacja ekonomiczna badanych. Pozytywnie odbierają ten proces przede wszystkim osoby z wyższym wykształceniem (71%), respondenci dobrze sytuowani – o miesięcznych dochodach *per capita* 2000 zł i więcej (69%), dobrze oceniający warunki materialne swojego gospodarstwa domowego (68%). W grupach społeczno-zawodowych są to kadra kierownicza i specjaliści (73%) oraz właściciele firm (71%). Stosunkowo często

pogłębianie powiązań i zależności gospodarczych popierają także ludzie młodzi: mający od 18 do 24 lat (71%), uczniowie i studenci (69%). Niezależnie od tych zróżnicowań, we wszystkich uwzględnionych w analizach grupach społeczno-demograficznych globalizacja ma więcej zwolenników niż przeciwników.

Poparcie dla globalizacji gospodarki przeważa także we wszystkich badanych elektoratach. Najwięcej zwolenników tego procesu jest wśród sympatyków PO i SLD.

Tabela 4

Potencjalne elektoraty partyjne	Gospodarki różnych krajów są coraz bardziej powiązane ze sobą, zależne od siebie. Istnieje dużo międzynarodowych firm działających w wielu krajach, a gospodarka rozwija się swobodnie ponad granicami państw. Czy, Pana(i) zdaniem, jest to zjawisko pozytywne czy też negatywne?			
	Pozytywne	Ani pozytywne, ani negatywne	Negatywne	Trudno powiedzieć
	w procentach			
PO	73	12	11	4
SLD	74	11	9	6
PSL	54	10	26	10
PiS (wraz z Polską Razem, Solidarną Polską i Prawicą Rzeczypospolitej)	55	18	17	10
KORWiN	49	22	16	13

POPARCIE DLA POGŁĘBIANIA RELACJI HANDLOWYCH I INWESTYCYJNYCH ZE STANAMI ZJEDNOCZONYMI

Zdecydowana większość Polaków popiera działania zmierzające do pogłębiania relacji handlowych i inwestycyjnych między Unią Europejską a Stanami Zjednoczonymi – ułatwienia w wymianie handlowej i stopniowe znoszenie ceł (po 75%) oraz likwidację barier dotyczących inwestycji unijnych w USA i amerykańskich w Unii Europejskiej (73%). Jeszcze więcej zwolenników (85%) ma ułatwienie wzajemnego uznawania kwalifikacji zawodowych.

Komisja Europejska zapewnia, że poprawie warunków do rozwoju handlu i inwestycji będzie towarzyszyć utrzymanie wysokich standardów m.in. w dziedzinie ochrony środowiska i praw pracowniczych. Głos polskiej opinii publicznej brzmi w tej kwestii jednoznacznie: należy podejmować działania mające na celu promowanie wymiany handlowej towarów, usług i technologii przyjaznych dla środowiska naturalnego (85%), a także przestrzegania norm z zakresu prawa pracy (83%).

Tabela 5

Od dłuższego czasu (2013 roku) negocjowana jest umowa handlowo-inwestycyjna między Unią Europejską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki, zwana Transatlantyckim Partnerstwem w sprawie Handlu i Inwestycji (TTIP). Czy popiera Pan(i) następujące posunięcia/działania mające na celu pogłębienie relacji handlowych i inwestycyjnych między Unią Europejską i Stanami Zjednoczonymi czy też jest Pan(i) im przeciwny(a):	
– ułatwienia w wymianie handlowej między Unią Europejską a Stanami Zjednoczonymi	
Zdecydowanie popieram	28%
Raczej popieram	47%
Raczej jestem przeciwny(a)	6%
Zdecydowanie jestem przeciwny(a)	2%
Trudno powiedzieć	17%
– stopniowe znoszenie cel w handlu między Unią Europejską i Stanami Zjednoczonymi	
Zdecydowanie popieram	28%
Raczej popieram	47%
Raczej jestem przeciwny(a)	5%
Zdecydowanie jestem przeciwny(a)	2%
Trudno powiedzieć	18%
– ułatwienia dotyczące inwestycji unijnych w Stanach Zjednoczonych i amerykańskich w Unii Europejskiej i równe warunki działania dla inwestorów w UE i USA	
Zdecydowanie popieram	28%
Raczej popieram	45%
Raczej jestem przeciwny(a)	5%
Zdecydowanie jestem przeciwny(a)	2%
Trudno powiedzieć	20%
– ułatwienie wzajemnego uznawania kwalifikacji zawodowych	
Zdecydowanie popieram	52%
Raczej popieram	33%
Raczej jestem przeciwny(a)	1%
Zdecydowanie jestem przeciwny(a)	1%
Trudno powiedzieć	13%
– promowanie wymiany handlowej towarów, usług i technologii przyjaznych dla środowiska naturalnego	
Zdecydowanie popieram	48%
Raczej popieram	37%
Raczej jestem przeciwny(a)	1%
Zdecydowanie jestem przeciwny(a)	1%
Trudno powiedzieć	13%
– promowanie przestrzegania norm z zakresu prawa pracy	
Zdecydowanie popieram	54%
Raczej popieram	29%
Raczej jestem przeciwny(a)	2%
Zdecydowanie jestem przeciwny(a)	1%
Trudno powiedzieć	14%

W ocenie społecznej na wejściu w życie umowy ułatwiającej handel i wzajemne inwestycje między Unią Europejską a Stanami Zjednoczonymi skorzystają obie strony. Ponad trzy czwarte badanych (77%) spodziewa się, że TTIP będzie korzystne dla USA, niewiele mniej (71%) przewiduje, że beneficjentem umowy będzie Unia Europejska

jako całość. Dwie trzecie respondentów (67%) sądzi, że na liberalizacji handlu i inwestycji zyska Polska. Trudniejsze do wyobrażenia są korzyści na poziomie indywidualnym, o czym świadczy duży odsetek wskazań „trudno powiedzieć”, jednak 45% ogółu ankietowanych spodziewa się, że osobiście skorzysta na utworzeniu strefy wolnego handlu między UE a Stanami Zjednoczonymi.

Tabela 6

Czy wejście w życie umowy ułatwiającej handel i wzajemne inwestycje między Unią Europejską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki będzie korzystne dla:	
– Unii Europejskiej	
Zdecydowanie tak	18%
Raczej tak	53%
Raczej nie	6%
Zdecydowanie nie	2%
Trudno powiedzieć	21%
– Stanów Zjednoczonych Ameryki	
Zdecydowanie tak	26%
Raczej tak	51%
Raczej nie	3%
Zdecydowanie nie	0%
Trudno powiedzieć	20%
– Polski	
Zdecydowanie tak	18%
Raczej tak	49%
Raczej nie	8%
Zdecydowanie nie	3%
Trudno powiedzieć	22%
– Pana(i) osobiście	
Zdecydowanie tak	10%
Raczej tak	35%
Raczej nie	13%
Zdecydowanie nie	8%
Trudno powiedzieć	34%

Opinie na temat pogłębiania relacji handlowych i inwestycyjnych między Unią Europejską a Stanami Zjednoczonymi zależą od poziomu wykształcenia badanych i powiązanego z nim zainteresowania polityką. Im wyższe wykształcenie i im większe zainteresowanie polityką, tym większa aprobata ułatwień w wymianie handlowej i znoszenia ceł, likwidacji utrudnień dotyczących inwestycji unijnych w USA i amerykańskich w Unii Europejskiej oraz ułatwień dotyczących wzajemnego uznawania kwalifikacji zawodowych. Im niższy poziom wykształcenia i mniejsze zainteresowanie polityką, tym częstszy jest brak wyrobionej opinii w tych kwestiach.

Dla oceny skutków wejścia w życie umowy liberalizującej handel między UE a Stanami Zjednoczonymi i ułatwiającej wzajemne inwestycje największe znaczenie ma sytuacja ekonomiczna badanych. Im lepsze oceny warunków materialnych własnego gospodarstwa domowego, tym częstszy optymizm w myśleniu o efektach takiego porozumienia. Zdecydowana większość osób dobrze oceniających swoje warunki bytu uważa, że na wejściu w życie umowy o transatlantyckim partnerstwie w dziedzinie handlu i inwestycji skorzysta Unia Europejska (80%), w tym także Polska (76%). Ponad połowa osób zadowolonych z warunków życia (57%) spodziewa się, że osobiście na tym skorzysta. Respondenci źle oceniający swoją sytuację materialną są zdecydowanie mniejszymi optymistami. Połowa z nich (50%) oczekuje pozytywnych skutków pogłębiania relacji handlowych i inwestycyjnych między Unią Europejską a USA dla całej Unii, 46% – dla Polski, a tylko 23% przewiduje, że osobiście na tym skorzysta. Więcej niż jedna trzecia (36%) obawia się, że może na tym stracić.

Tabela 7

Ocena własnych warunków materialnych	Czy wejście w życie umowy ułatwiającej handel i wzajemne inwestycje między Unią Europejską a Stanami Zjednoczonymi będzie korzystne dla Pana(i) osobiście?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
w procentach			
Dobre	57	15	28
Średnie	40	23	37
Złe	23	36	41

Pozytywny stosunek do rozwoju transatlantyckiego handlu i inwestycji mają zwolennicy partii politycznych cieszących się obecnie największym poparciem społecznym. Większość z nich spodziewa się obustronnych korzyści z tego płynących, wymieniając wśród beneficjentów umowy także Polskę. Przeważająca część wyborców poszczególnych partii sądzi, że osobiście raczej zyska na pogłębianiu relacji handlowych i inwestycyjnych między Unią Europejską a Stanami Zjednoczonymi, niż straci. Wyraźnie najbardziej sceptyczni w tej kwestii są sympatycy PSL.

Tabela 8

Potencjalne elektoraty partyjne	Czy wejście w życie umowy ułatwiającej handel i wzajemne inwestycje między Unią Europejską a Stanami Zjednoczonymi będzie korzystne dla Pana(i) osobiście?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
SLD	55	17	28
KORWiN	55	29	16
PO	53	15	32
PiS (wraz z Polską Razem, Solidarną Polską i Prawicą Rzeczypospolitej)	46	22	32
PSL	35	33	32

Niewiele jeszcze wiadomo o konkretnych ustaleniach dotyczących TTIP, o tym jak szeroki będzie zakres umowy, kiedy i czy w ogóle dojdzie do jej podpisania. Badania opinii publicznej pokazują, że jak na razie polskie społeczeństwo postrzega porozumienie między Unią Europejską i USA jako szansę, a nie jako zagrożenie. Optymizm Polaków nie dziwi w kontekście wydarzeń ostatniego ćwierćwiecza. Zmiany systemowe w Polsce wiązały się z otwarciem na świat i w konsekwencji z przystąpieniem naszego kraju do Unii Europejskiej. Możliwość uczestniczenia we wspólnym rynku była i jest postrzegana jako jedna z głównych korzyści z członkostwa w Unii. Mimo powracających zarzutów o wyprzedaż majątku narodowego, kolonizację gospodarczą Polski, przemiany systemowe i otwarcie na świat przyniosły wzrost gospodarczy, poprawę materialnych warunków życia i zwiększenie konsumpcji.

Idea rozwoju transatlantyckiej integracji gospodarczej podoba się Polakom, jednak z biegiem czasu – wraz z ujawnieniem konkretnych ustaleń porozumienia – stosunek do TTIP może się zmieniać.

Opracowała
Beata ROGUSKA

A N E K S

Tabela 1

		Czy osobiście popiera Pan(i) członkostwo Polski w Unii Europejskiej czy też jest Pan(i) temu przeciwny(a)?			Liczba osób
		Popieram	Jestem temu przeciwny(a)	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		84	10	6	1027
Płeć	Mężczyźni	85	10	5	497
	Kobiety	83	10	7	530
Wiek	18-24 lata	82	10	8	116
	25-34	85	12	3	201
	35-44	87	8	5	179
	45-54	82	9	9	161
	55-64	86	10	4	182
	65 lat i więcej	82	10	8	189
Miejsce zamieszkania	Wieś	82	10	8	410
	Miasto do 19 999	84	7	9	156
	20 000 - 99 999	84	10	6	180
	100 000 - 499 999	86	14	0	176
	500 000 i więcej mieszk.	90	4	6	105
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	75	11	14	213
	Zasadnicze zawodowe	83	11	6	251
	Średnie	86	10	4	316
	Wyższe	89	8	3	247
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	91	8	1	120
	Średni personel, technicy	81	14	5	60
	Pracownicy adm.-biurowi	89	5	6	85
	Pracownicy usług	88	11	1	68
	Robotnicy wykwalifikowani	80	11	9	116
	Robotnicy niewykwalifik.	93	5	2	48
	Rolnicy	84	12	4	34
	Pracujący na własny rach.	88	8	4	37
	Bezrobotni	81	8	10	84
	Emeryci	82	10	8	197
	Renciści	76	13	10	63
	Uczniowie i studenci	77	12	11	65
	Gospodynie domowe i inni	85	13	3	50
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	82	10	8	128
	Od 650 do 999 zł	79	13	8	148
	Od 1000 do 1399 zł	82	12	5	189
	Od 1400 zł do 1999 zł	87	12	2	134
	2000 zł i więcej	90	6	4	173
Ocena własnych war. mater.	Złe	73	18	9	125
	Średnie	82	10	8	450
	Dobre	89	7	4	452
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	74	14	12	55
	Raz w tygodniu	82	11	7	453
	1-2 razy w miesiącu	89	6	5	159
	Kilka razy w roku	87	8	5	211
	W ogóle nie uczestniczy	87	11	3	134
Poglądy polityczne	Lewica	93	3	4	134
	Centrum	88	8	4	342
	Prawica	82	13	5	326
	Trudno powiedzieć	75	11	13	225

Tabela 2

		Czy zgodził(a)by się Pan(i) na zastąpienie polskiego pieniądza (złotego) wspólnym dla wielu państw UE pieniądzem - euro?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		25	70	5	1027
Płeć	Mężczyźni	30	66	4	497
	Kobiety	20	73	7	530
Wiek	18-24 lata	29	67	4	116
	25-34	29	67	4	201
	35-44	22	70	8	179
	45-54	20	75	6	161
	55-64	23	71	6	182
	65 lat i więcej	26	69	5	189
Miejsce zamieszkania	Wieś	20	74	6	410
	Miasto do 19 999	21	72	7	156
	20 000 - 99 999	23	73	4	180
	100 000 - 499 999	30	64	6	176
	500 000 i więcej mieszk.	44	51	5	105
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	21	71	8	213
	Zasadnicze zawodowe	17	78	5	251
	Średnie	27	69	4	316
	Wyższe	34	60	6	247
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	38	58	4	120
	Średni personel, technicy	24	70	7	60
	Pracownicy adm.-biurowi	24	71	5	85
	Pracownicy usług	27	67	5	68
	Robotnicy wykwalifikowani	18	78	4	116
	Robotnicy niewykwalifik.	28	64	8	48
	Rolnicy	20	74	7	34
	Pracujący na własny rach.	39	54	7	37
	Bezrobotni	21	74	5	84
	Emeryci	25	70	6	197
	Renciści	8	85	7	63
	Uczniowie i studenci	28	68	4	65
	Gospodynie domowe i inni	20	71	8	50
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	23	76	2	128
	Od 650 do 999 zł	13	79	8	148
	Od 1000 do 1399 zł	21	74	4	189
	Od 1400 zł do 1999 zł	24	71	5	134
	2000 zł i więcej	45	51	4	173
Ocena własnych war. mater.	Złe	11	82	7	125
	Średnie	22	73	6	450
	Dobre	32	63	5	452
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	10	84	6	55
	Raz w tygodniu	21	74	5	453
	1-2 razy w miesiącu	27	71	2	159
	Kilka razy w roku	29	63	8	211
	W ogóle nie uczestniczy	36	59	5	134
Poglądy polityczne	Lewica	34	63	3	134
	Centrum	28	67	6	342
	Prawica	24	75	1	326
	Trudno powiedzieć	16	71	13	225

Tabela 3

		Gospodarki różnych krajów są coraz bardziej powiązane ze sobą, zależne od siebie. Istnieje dużo międzynarodowych firm działających w wielu krajach, a gospodarka rozwija się swobodnie ponad granicami państw. Czy, Pana(i) zdaniem, jest to zjawisko pozytywne czy też negatywne?				Liczba osób
		Pozytywne	Ani pozytywne, ani negatywne	Negatywne	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		57	17	15	11	1024
Płeć	Mężczyźni	60	15	19	6	496
	Kobiety	54	19	11	16	528
Wiek	18-24 lata	71	18	5	6	116
	25-34	60	19	12	9	200
	35-44	56	16	18	10	179
	45-54	54	16	14	15	161
	55-64	56	20	16	9	180
	65 lat i więcej	49	16	19	16	189
Miejsce zamieszkania	Wieś	50	17	20	13	410
	Miasto do 19 999	64	15	7	13	156
	20 000 - 99 999	61	14	14	12	179
	100 000 - 499 999	62	16	13	10	174
	500 000 i więcej mieszk.	61	29	8	2	105
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	46	19	16	20	211
	Zasadnicze zawodowe	48	17	22	13	251
	Średnie	61	19	11	9	315
	Wyższe	71	14	11	4	247
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	73	11	14	3	118
	Średni personel, technicy	52	17	18	14	60
	Pracownicy adm.-biurowi	60	29	7	4	85
	Pracownicy usług	59	19	15	7	68
	Robotnicy wykwalifikowani	53	11	20	16	116
	Robotnicy niewykwalifik.	66	18	9	7	48
	Rolnicy	46	23	21	10	34
	Pracujący na własny rach.	71	9	20		37
	Bezrobotni	54	19	13	15	84
	Emeryci	52	17	19	13	195
	Renciści	41	24	15	20	63
	Uczniowie i studenci	69	19	3	9	65
	Gospodynie domowe i inni	44	19	14	24	50
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	58	14	10	17	128
	Od 650 do 999 zł	44	20	25	11	148
	Od 1000 do 1399 zł	54	17	18	10	187
	Od 1400 zł do 1999 zł	58	21	14	8	134
	2000 zł i więcej	69	15	10	6	172
Ocena własnych war. mater.	Złe	39	24	20	17	125
	Średnie	51	19	17	13	448
	Dobre	68	14	11	7	451
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	36	19	23	22	55
	Raz w tygodniu	56	18	16	11	453
	1-2 razy w miesiącu	62	15	10	13	158
	Kilka razy w roku	60	18	12	9	209
	W ogóle nie uczestniczy	59	18	17	6	134
Poglądy polityczne	Lewica	67	16	11	6	134
	Centrum	57	18	15	9	339
	Prawica	58	15	19	8	326
	Trudno powiedzieć	49	20	9	21	225

Tabela 4

		Czy popiera Pan(i) następujące posunięcia/działania mające na celu pogłębienie relacji handlowych i inwestycyjnych między Unią Europejską i Stanami Zjednoczonymi czy też jest Pan(i) im przeciwny(a)? Ułatwienia w wymianie handlowej między Unią Europejską a Stanami Zjednoczonymi			Liczba osób
		Popieram	Jestem przeciwny(a)	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		75	8	17	1023
Płeć	Mężczyźni	81	8	11	496
	Kobiety	70	7	23	526
Wiek	18-24 lata	83	4	13	116
	25-34	82	5	13	199
	35-44	75	9	16	179
	45-54	71	12	18	161
	55-64	76	10	14	180
	65 lat i więcej	67	6	27	188
Miejsce zamieszkania	Wieś	73	7	21	407
	Miasto do 19 999	78	6	16	156
	20 000 - 99 999	75	9	16	180
	100 000 - 499 999	76	9	15	174
	500 000 i więcej mieszk.	84	10	7	105
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	65	7	28	211
	Zasadnicze zawodowe	70	12	18	249
	Średnie	79	6	15	316
	Wyższe	85	7	8	247
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	82	10	8	120
	Średni personel, technicy	83	10	8	60
	Pracownicy adm.-biurowi	86	4	10	85
	Pracownicy usług	79	6	15	68
	Robotnicy wykwalifikowani	72	9	19	116
	Robotnicy niewykwalifik.	81	11	8	46
	Rolnicy	72	15	13	34
	Pracujący na własny rach.	77	11	12	37
	Bezrobotni	69	10	21	84
	Emeryci	70	8	22	195
	Renciści	59	8	33	63
	Uczniowie i studenci	83		17	65
	Gospodynie domowe i inni	74	3	23	50
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	71	10	20	128
	Od 650 do 999 zł	69	12	18	146
	Od 1000 do 1399 zł	77	5	18	186
	Od 1400 zł do 1999 zł	82	6	12	134
	2000 zł i więcej	87	8	5	173
Ocena własnych war. mater.	Złe	59	14	27	125
	Średnie	74	8	18	445
	Dobre	82	5	13	452
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	68	4	29	55
	Raz w tygodniu	74	7	18	451
	1-2 razy w miesiącu	78	10	11	159
	Kilka razy w roku	80	5	15	209
	W ogóle nie uczestniczy	76	10	13	134
Poglądy polityczne	Lewica	83	6	11	134
	Centrum	78	8	14	340
	Prawica	83	7	10	325
	Trudno powiedzieć	56	9	35	223

Tabela 5

		Czy popiera Pan(i) następujące posunięcia/działania mające na celu pogłębienie relacji handlowych i inwestycyjnych między Unią Europejską i Stanami Zjednoczonymi czy też jest Pan(i) im przeciwny(a)?			Liczba osób
		Stopniowe znoszenie cel w handlu między Unią Europejską i Stanami Zjednoczonymi			
		Popieram	Jestem przeciwny(a)	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		75	7	18	1023
Płeć	Mężczyźni	82	7	11	496
	Kobiety	69	6	24	526
Wiek	18-24 lata	84	2	14	116
	25-34	80	4	16	199
	35-44	76	9	15	179
	45-54	72	9	19	161
	55-64	78	7	15	180
	65 lat i więcej	65	8	27	188
Miejsce zamieszkania	Wieś	70	9	22	407
	Miasto do 19 999	77	3	20	156
	20 000 - 99 999	78	6	16	180
	100 000 - 499 999	78	7	15	174
	500 000 i więcej mieszk.	85	6	9	105
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	63	8	28	211
	Zasadnicze zawodowe	70	10	19	249
	Średnie	79	4	17	316
	Wyższe	86	6	8	247
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	87	6	7	120
	Średni personel, technicy	86	3	11	60
	Pracownicy adm.-biurowi	89	2	9	85
	Pracownicy usług	81	4	15	68
	Robotnicy wykwalifikowani	74	7	19	116
	Robotnicy niewykwalifik.	82	12	6	46
	Rolnicy	56	19	25	34
	Pracujący na własny rach.	67	17	16	37
	Bezrobotni	64	6	30	84
	Emeryci	71	7	22	195
	Renciści	51	9	40	63
	Uczniowie i studenci	83	7	10	65
	Gospodynie domowe i inni	78	2	21	50
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	74	5	21	128
	Od 650 do 999 zł	66	14	20	146
	Od 1000 do 1399 zł	76	5	18	186
	Od 1400 zł do 1999 zł	82	7	11	134
	2000 zł i więcej	86	5	9	173
Ocena własnych war. mater.	Złe	63	11	25	125
	Średnie	73	8	19	445
	Dobre	81	4	14	452
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	59	6	35	55
	Raz w tygodniu	76	6	18	451
	1-2 razy w miesiącu	79	10	11	159
	Kilka razy w roku	78	4	18	209
	W ogóle nie uczestniczy	74	9	17	134
Poglądy polityczne	Lewica	81	7	11	134
	Centrum	80	7	14	340
	Prawica	82	7	12	325
	Trudno powiedzieć	56	7	37	223

Tabela 6

		Czy popiera Pan(i) następujące posunięcia/działania mające na celu pogłębienie relacji handlowych i inwestycyjnych między Unią Europejską i Stanami Zjednoczonymi czy też jest Pan(i) im przeciwny(a)?			Liczba osób
		Ułatwienia dotyczące inwestycji unijnych w Stanach Zjednoczonych i amerykańskich w Unii Europejskiej i równe warunki działania dla inwestorów w UE i USA			
		Popieram	Jestem przeciwny(a)	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		73	7	20	1023
Płeć	Mężczyźni	80	8	12	496
	Kobiety	66	6	27	526
Wiek	18-24 lata	77	8	14	116
	25-34	82	4	14	199
	35-44	74	9	17	179
	45-54	69	13	18	161
	55-64	74	5	21	180
	65 lat i więcej	63	6	31	188
Miejsce zamieszkania	Wieś	68	7	25	407
	Miasto do 19 999	74	6	20	156
	20 000 - 99 999	74	8	18	180
	100 000 - 499 999	77	8	15	174
	500 000 i więcej mieszk.	83	8	10	105
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	59	5	37	211
	Zasadnicze zawodowe	66	14	21	249
	Średnie	79	5	16	316
	Wyższe	86	5	9	247
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	86	8	6	120
	Średni personel, technicy	82	10	9	60
	Pracownicy adm.-biurowi	90	1	9	85
	Pracownicy usług	74	8	17	68
	Robotnicy wykwalifikowani	72	12	16	116
	Robotnicy niewykwalifik.	82	10	8	46
	Rolnicy	60	17	23	34
	Pracujący na własny rach.	72	14	14	37
	Bezrobotni	58	5	37	84
	Emeryci	68	6	25	195
	Renciści	48	4	48	63
	Uczniowie i studenci	79	5	15	65
	Gospodynie domowe i inni	71	2	26	50
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	66	6	28	128
	Od 650 do 999 zł	65	15	21	146
	Od 1000 do 1399 zł	71	7	22	186
	Od 1400 zł do 1999 zł	83	5	12	134
	2000 zł i więcej	88	6	6	173
Ocena własnych war. mater.	Złe	54	17	29	125
	Średnie	70	7	23	445
	Dobre	82	5	14	452
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	59	4	37	55
	Raz w tygodniu	72	7	21	451
	1-2 razy w miesiącu	77	9	14	159
	Kilka razy w roku	77	4	19	209
	W ogóle nie uczestniczy	72	12	15	134
Poglądy polityczne	Lewica	85	4	11	134
	Centrum	77	7	16	340
	Prawica	79	8	13	325
	Trudno powiedzieć	51	8	41	223

Tabela 7

		Czy wejście w życie umowy ułatwiającej handel i wzajemne inwestycje między Unią Europejską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki będzie korzystne dla Unii Europejskiej?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		71	8	21	1023
Płeć	Mężczyźni	76	9	15	496
	Kobiety	67	6	27	526
Wiek	18-24 lata	89	4	7	116
	25-34	81	5	14	199
	35-44	71	10	18	179
	45-54	66	10	24	161
	55-64	68	8	24	180
	65 lat i więcej	58	8	34	188
Miejsce zamieszkania	Wieś	69	6	26	407
	Miasto do 19 999	66	8	26	156
	20 000 - 99 999	74	8	18	180
	100 000 - 499 999	76	8	16	174
	500 000 i więcej mieszk.	75	13	12	105
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	60	8	32	211
	Zasadnicze zawodowe	65	10	25	249
	Średnie	75	6	19	316
	Wyższe	82	8	10	247
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	81	10	9	120
	Średni personel, technicy	76	7	18	60
	Pracownicy adm.-biurowi	80	7	13	85
	Pracownicy usług	74	6	20	68
	Robotnicy wykwalifikowani	68	9	24	116
	Robotnicy niewykwalifik.	72	11	18	46
	Rolnicy	47	17	36	34
	Pracujący na własny rach.	72	10	17	37
	Bezrobotni	75	7	18	84
	Emeryci	60	8	32	195
	Renciści	55	8	37	63
	Uczniowie i studenci	88	3	9	65
	Gospodynie domowe i inni	80	2	18	50
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	69	11	21	128
	Od 650 do 999 zł	66	12	21	146
	Od 1000 do 1399 zł	71	6	23	186
	Od 1400 zł do 1999 zł	76	8	16	134
	2000 zł i więcej	81	8	11	173
Ocena własnych war. mater.	Złe	50	19	31	125
	Średnie	68	8	25	445
	Dobre	80	5	15	452
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	64	2	34	55
	Raz w tygodniu	71	8	21	451
	1-2 razy w miesiącu	73	5	22	159
	Kilka razy w roku	72	6	22	209
	W ogóle nie uczestniczy	72	15	13	134
Poglądy polityczne	Lewica	74	10	16	134
	Centrum	76	7	17	340
	Prawica	76	7	16	325
	Trudno powiedzieć	55	8	37	223

Tabela 8

		Czy wejście w życie umowy ułatwiającej handel i wzajemne inwestycje między Unią Europejską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki będzie korzystne dla Polski?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		67	11	22	1025
Płeć	Mężczyźni	70	13	17	496
	Kobiety	64	10	26	528
Wiek	18-24 lata	74	10	16	116
	25-34	74	8	18	201
	35-44	68	14	19	179
	45-54	66	13	21	161
	55-64	67	12	21	180
	65 lat i więcej	55	12	33	188
Miejsce zamieszkania	Wieś	65	10	25	409
	Miasto do 19 999	65	12	23	156
	20 000 - 99 999	69	11	20	180
	100 000 - 499 999	66	13	21	174
	500 000 i więcej mieszk.	75	12	13	105
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	56	9	36	211
	Zasadnicze zawodowe	62	16	22	251
	Średnie	70	10	20	316
	Wyższe	78	11	11	247
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	81	10	9	120
	Średni personel, technicy	77	9	14	60
	Pracownicy adm.-biurowi	75	8	17	85
	Pracownicy usług	64	10	25	68
	Robotnicy wykwalifikowani	61	16	23	116
	Robotnicy niewykwalifik.	62	20	18	48
	Rolnicy	49	19	32	34
	Pracujący na własny rach.	71	11	18	37
	Bezrobotni	71	8	21	84
	Emeryci	58	14	28	195
	Renciści	56	8	36	63
	Uczniowie i studenci	73	5	22	65
	Gospodynie domowe i inni	75	10	15	50
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	64	14	23	128
	Od 650 do 999 zł	64	11	25	148
	Od 1000 do 1399 zł	64	13	23	186
	Od 1400 zł do 1999 zł	73	15	13	134
	2000 zł i więcej	78	11	11	173
Ocena własnych war. mater.	Złe	46	26	28	125
	Średnie	64	11	24	447
	Dobre	76	7	17	452
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	62	9	29	55
	Raz w tygodniu	68	11	21	452
	1-2 razy w miesiącu	69	9	22	159
	Kilka razy w roku	65	11	24	209
	W ogóle nie uczestniczy	67	17	16	134
Poglądy polityczne	Lewica	74	13	12	134
	Centrum	69	11	20	340
	Prawica	74	12	14	325
	Trudno powiedzieć	50	10	40	225

Tabela 9

		Czy wejście w życie umowy ułatwiającej handel i wzajemne inwestycje między Unią Europejską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki będzie korzystne dla Pana(i) osobiście?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		45	21	34	1025
Płeć	Mężczyźni	47	23	30	496
	Kobiety	43	19	38	528
Wiek	18-24 lata	54	19	27	116
	25-34	60	17	23	201
	35-44	49	20	30	179
	45-54	43	24	33	161
	55-64	37	24	39	180
	65 lat i więcej	30	22	48	188
Miejsce zamieszkania	Wieś	42	23	35	409
	Miasto do 19 999	42	20	38	156
	20 000 - 99 999	48	23	29	180
	100 000 - 499 999	48	19	33	174
	500 000 i więcej mieszk.	53	17	31	105
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	32	22	46	211
	Zasadnicze zawodowe	42	25	33	251
	Średnie	46	21	33	316
	Wyższe	58	17	25	247
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	62	14	23	120
	Średni personel, technicy	50	19	31	60
	Pracownicy adm.-biurowi	54	13	33	85
	Pracownicy usług	44	21	35	68
	Robotnicy wykwalifikowani	41	22	37	116
	Robotnicy niewykwalifik.	49	30	21	48
	Rolnicy	27	33	39	34
	Pracujący na własny rach.	49	26	25	37
	Bezrobotni	51	19	29	84
	Emeryci	30	23	47	195
	Renciści	27	27	45	63
	Uczniowie i studenci	57	8	34	65
	Gospodynie domowe i inni	54	34	12	50
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	50	25	25	128
	Od 650 do 999 zł	37	26	37	148
	Od 1000 do 1399 zł	39	24	36	186
	Od 1400 zł do 1999 zł	49	20	31	134
	2000 zł i więcej	57	21	21	173
Ocena własnych war. mater.	Złe	23	36	41	125
	Średnie	40	23	37	447
	Dobre	57	15	28	452
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	39	22	40	55
	Raz w tygodniu	45	21	34	452
	1-2 razy w miesiącu	49	14	37	159
	Kilka razy w roku	44	26	30	209
	W ogóle nie uczestniczy	45	24	31	134
Poglądy polityczne	Lewica	46	17	36	134
	Centrum	46	23	31	340
	Prawica	49	22	28	325
	Trudno powiedzieć	36	19	45	225